

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 278/2012-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. augusta 2012 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Jána Auxta prerokoval sťažnosť spoločnosti D., s. r. o., L., zastúpenej advokátkou JUDr. E. H., B., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 4/2003 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti D., s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 4/2003 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 4/2003 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Spoločnosti D., s. r. o., p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré j e Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Trnava j e p o v i n n ý uhradiť spoločnosti D., s. r. o., trovy konania v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. E. H., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 278/2012-13 z 19. júna 2012 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti D., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 4/2003.

Sťažovateľka uviedla, že predmetné konanie trvá takmer 11 rokov bez toho, aby bola vec právoplatne ukončená. Konanie okresného súdu vykazuje výrazné známky neodôvodnených priet'ahov, čím z jeho strany dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedenou

nečinnosťou okresného súdu, resp. jeho konaním s výraznými priet'ahmi, vzniká sťažovateľke nielen majetková škoda, ale aj z dôvodu dlhodobého a neustále sa predlžujúceho stavu právnej neistoty aj výrazná nemajetková ujma.

Sťažovateľka v petite sťažnosti žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 4/2003 bolo porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných priet'ahov a zaplatil sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 269,58 €.

Na základe výzvy ústavného súdu podpredsedníčka okresného súdu vo vyjadrení k prijatej sťažnosti sp. zn. 1 SprV/398/2012 z 25. júla 2012 k priebehu konania, okrem iného zhodne ako sťažovateľka, vo svojej sťažnosti uviedla:

„... Skutkovo a právne ide o zložitý spor, nakoľko sa jedná o dva návrhy vo veci samej a to návrh navrhovateľa na zaplatenie dlžnej sumy titulom neuhradenia cena diely v plnom rozsahu a vzájomný návrh odporcu na zaplatenie dlžnej sumy titulom odstúpenia od zmluvy o dielo pre vady diela.

Prehľad procesných úkonov od nápadu veci až doposiaľ:

Vec napadla na tunajší súd dňa 27. 9. 2002.

Tunajší súd výzvou zo dňa 8. 10. 2002 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, ktorý bol zaplatený 31. 10. 2002.

Tunajší súd vydal dňa 22. 11. 2002 platobný rozkaz č. k. 35 Rob/89/2002-14, ktorým vyhovel návrhu v celom rozsahu, proti ktorému podal odporca prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne dňa 27. 1. 2003 odpor.

Vec bola prevedená do registra Cb, zapísaná pod sp. zn. 15 Cb/4/2003 a pridelená dňa 3. 2. 2003 na prejednanie a rozhodnutie sudcovi tunajšieho súdu Mgr. R. G.

Splnomocnená zástupkyňa odporcu predložila tunajšiemu súdu plnomocenstvo na zastupovanie dňa 28. 3. 2003 na základe výzvy súdu.

Odporca podal na tunajší súd dňa 26. 6. 2003 vzájomný návrh odporcu o zaplatenie 2.582.751,- Sk z titulu odstúpenia od zmluvy pre vady diela.

Tunajší súd uznesením č. k. 15 Cb/4/03-62 zo dňa 21. 7. 2004 vyzval navrhovateľa na odstránenie väd návrhu, a to aby presne označil odporcu v súlade so zápisom v obchodnom registri.

Tunajší súd uznesením č. k. 15 Cb/4/03-64 zo dňa 2. 8. 2004 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odpor.

Navrhovateľ na základe výzvy súdu podaním, doručeným dňa 27. 9. 2004, upresnil označenie odporcu v súlade s výpisom z obchodného registra.

Predsedníčka tunajšieho súdu opatrením zo dňa 4. 11. 2004 Spr 1661/04 rozhodla tak, že nevybavené veci z oddelenia 15 v agende Cb sa prideliť na prejednanie a rozhodnutie sudcovi JUDr. P. K., ktorá nastúpila pracovať na tunajší súd 2. 11. 2004.

Zákonný sudca určil termín pojednávania na deň 28. 1. 2005.

Pojednávanie zo dňa 28. 1. 2005 bolo odročené za účelom doplnenia dokazovania na 1. 4. 2005 s tým, že účastníci konania boli zaviazaní na predloženie listinných dokladov, ako to vyplýva zo zápisnice z pojednávania.

Tunajší súd vyzval odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za vzájomný návrh uznesením zo dňa 1. 2. 2005.

Pojednávanie zo dňa 1. 4. 2005 bolo odročené na neurčito za účelom ustanovenia znalca.

Tunajší súd uznesením zo dňa 12. 4. 2005 č. k. 15 Cb/4/03-98 ustanovil znalca z odboru Stavebníctvo, odvetvie Stavebné konštrukcie za účelom posúdenia vhodnosti materiálu, použitého v priestoroch odporcu na účely zmluvy o dielo a posúdiť vady použitého materiálu.

Navrhovateľ podaním, doručeným tunajšiemu súdu dňa 3. 5. 2005, podal námietky proti osobe znalca, ktoré tunajší súd zaslal ustanovenému znalcovi a odporcovi na vyjadrenie listom zo dňa 4. 5. 2005.

Splnomocnená zástupkyňa odporcu predložila tunajšiemu súdu dňa 11. 5. 2005 vyjadrenie k námietkam navrhovateľa proti osobe znalca.

Ustanovený znalec na základe urgencie súdu zo dňa 7. 6. 2005 oznámil tunajšiemu súdu, že nemôže podať znalecký posudok v predmetnej veci vzhľadom na skutočnosť, že nie je znalcom menovaným pre požadovaný odbor a odvetvie.

Tunajší súd uznesením zo dňa 13. 7. 2005 č. k. 15 Cb/4/03-106 zrušil uznesenie tunajšieho súdu č. k. 15 Cb/4/03-98 a ustanovil vo veci nového znalca z odboru Chémia, odvetvie Chemická technológia, organická chémia, škody v chemickom priemysle.

Ustanovený znalec podaním, doručeným tunajšiemu súdu 3. 8. 2005, oznámil súdu, že nemôže vypracovať znalecký posudok v zmysle uznesenia č. k. 15 Cb/4/03-106.

Tunajší súd uznesením zo dňa 16. 8. 2005 č. k. 15 Cb/4/03-110 zrušil uznesenie tunajšieho súdu 15 Cb/4/03-106 v časti ustanovenia predchádzajúceho znalca a v časti uloženia povinnosti zložiť preddavky na trovy znalca a ustanovil nového znalca z odboru Chémia, odvetvie Chemická technológia, chémia.

Tunajší súd zaslal spisový materiál 15 Cb/4/03 za účelom vypracovania znaleckého posudku znalcovi dňa 21. 9. 2005 a následne urgoval znalca urgenciou zo dňa 24. 11. 2005, urgenciou zo dňa 26. 1. 2006, urgenciou zo dňa 21. 3. 2006.

Tunajší súd uznesením č. k. 15 Cb/4/2003-119 zo dňa 14. 6. 2006 uložil znalcovi poriadkovú pokutu, nakoľko napriek urgenciám nepredložil súdu vypracovaný znalecký posudok v stanovenej lehote, súčasne bol vyzvaný na predloženie znaleckého posudku pod hrozbou uloženia ďalšej poriadkovej pokuty.

Ustanovený znalec predložil súdu dňa 30. 8. 2006 znalecký posudok č. 7/2006.

Dodatkom č. 20 k Rozvrhu práce Okresného súdu Trnava na rok 2006 boli nevybavené veci z oddelenia 15 Cb vrátené sudkyňi Mgr. R. G. z dôvodu jej návratu dňa 1. 9. 2006 po ukončení materskej dovolenky na ich prejednanie a rozhodnutie.

Tunajší súd doručil znalecký posudok účastníkom konania s tým, aby sa k nemu v lehote 20 dní vyjadrili.

Splnomocnená zástupkyňa odporcu podaním, doručeným tunajšiemu súdu 22. 12. 2006, sa vyjadrila k znaleckému posudku.

Splnomocnený zástupca navrhovateľa podaním, doručeným súdu 3. 1. 2007, sa vyjadril k znaleckému posudku.

Tunajší súd výzvou zo dňa 3. 1. 2007 a 30. 4. 2007 vyzval znalca na presnú špecifikáciu výdavkov za účelom priznania odmeny.

Vo veci bol určený zákonnou sudkyňou dňa 9. 7. 2007 termín pojednávania na 13. 11. 2007.

Pojednávanie vo veci, ktoré sa konalo 13. 11. 2007, na ktorom bol vypočutý aj znalec, bolo odročené na termín 19. 2. 2008 s tým, že účastníci konania sa zaviazali presne špecifikovať návrhy na doplnenie dokazovania a že splnomocnený zástupca navrhovateľa oznámi súdu adresy svedkov, ktorých žiadal vypočuť.

Splnomocnený zástupca navrhovateľa telefonicky oznámil súdu dňa 18. 2. 2008, že sa nezúčastní pojednávania, určeného na deň 19. 2. 2008, z dôvodu práceneschopnosti, ktoré pojednávanie bolo z tohto dôvodu odročené na termín 13. 5. 2008.

Tunajší súd uznesením zo dňa 13. 3. 2008 č. k. 15 Cb/4/2003-197 rozhodol o odmene znalca.

Navrhovateľ telefonicky oznámil súdu dňa 13. 5. 2008 o 9:00 hod, že konatelia spoločnosti sa zo zdravotných dôvodov a z dôvodu služobnej cesty v zahraničí nemôžu zúčastniť pojednávania, určeného na deň 13. 5. 2008 o 10:00 hod, a žiadali o odročenie pojednávania.

Pojednávanie zo dňa 13. 5. 2008 bolo odročené na deň 16. 9. 2008.

Navrhovateľ faxom, doručeným 10. 9. 2008, ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré sa malo konať 16. 9. 2008, z dôvodu pobytu konateľov navrhovateľa na dovolenke v zahraničí a zároveň žiadali o odročenie pojednávania.

Zákonná sudkyňa otvorila pojednávanie dňa 16. 9. 2008 v neprítomnosti navrhovateľa s odôvodnením, že navrhovateľ vedel o termíne pojednávania od 22. 5. 2008 do 16. 9. 2008, aby si mohol naplánovať dovolenku resp. požiadať o odročenie pojednávania s časovým predstihom, a vo veci bolo rozhodnuté a bol vyhlásený rozsudok.

Splnomocnená zástupkyňa odporcu podaním, doručeným súdu dňa 30. 10. 2008, podala odvolanie voči rozsudku tunajšieho súdu č. k. 15 Cb/4/2003-210, a odporca bol uznesením zo dňa 5. 11. 2008 vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie.

Tunajší súd doručil odvolanie odporcu navrhovateľovi s tým, že sa môže v lehote 10 dní k odvolaniu vyjadriť.

Navrhovateľ doručil tunajšiemu súdu 8. 12. 2008 vyjadrenie k odvolaniu.

Tunajší súd predložil Krajskému súdu v Trnave dňa 18. 12. 2008 odvolanie odporcu.

Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 30. 6. 2009 č. k. 15 Cb/4/03-235 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19. 8. 2009.

Tunajší súd vyzval splnomocnenú zástupkyňu odporcu výzvou zo dňa 14. 9. 2009 na predloženie originálu posudku, vypracovaného Ž. z októbra 2001, a zároveň vyzval navrhovateľa výzvou zo dňa 14. 9. 2009 na predloženie originálu Zmluvy o dielo zo dňa 28. 6. 2001 a originálu vyhlásenia výrobcu o preukázaní zhody zo dňa 20. 12. 2000.

Splnomocnená zástupkyňa odporcu oznámila súdu podaním, doručeným 14. 10. 2009, že nemá k dispozícii originál znaleckého posudku z októbra 2001 a požiadala súd, aby súd si vyžiadal tento originál od Ž.

Navrhovateľ zaslal tunajšiemu súdu dokumentáciu v zmysle výzvy súdu dňa 19. 10. 2009.

Tunajší súd vyzval Ž. výzvou zo dňa 30. 10. 2009 na zaslanie originálu posudku z októbra 2001 a následne urgenciou zo dňa 4. 1. 2010.

Zákonná sudkyňa určila dňa 19. 2. 2010 termín pojednávania na deň 27. 4. 2010, ktoré bolo odročené na termín 15. 6. 2010 s tým, že navrhovateľ sa zaviazal predložiť listinné doklady tak, ako boli špecifikované v zápisnici o pojednávaní.

Tunajší súd vyzval navrhovateľa výzvou zo dňa 10. 5. 2010, aby označil súdu, kto realizoval pokládku podlahy u odporcu v r. 2001 s označením obchodného mena a sídla.

Pojednávanie zo dňa 15. 6. 2010, na ktorom bol vypočutý aj svedok, bolo odročené na termín 12. 10. 2010 s tým, že bude volaný aj znalec.

Splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa podaním, doručeným súdu 16. 6. 2010, oznámila súdu adresu svedka, ktorého žiadala vypočuť.

Pojednávanie zo dňa 12. 10. 2010 bolo odročené na termín 9. 12. 2010, keď navrhovateľ sa nedostavil na pojednávanie bez ospravedlnenia a ani svedkovia a znalec sa nedostavili na pojednávanie bez ospravedlnenia.

Pojednávanie, vytýčené na deň 9. 12. 2010, bolo z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne zrušené a bol určený nový termín pojednávania na deň 10. 2. 2011.

Pojednávanie zo dňa 10. 2. 2011, na ktorom bol vypočutý svedok, bolo odročené na termín 5. 4. 2011 za účelom zváženia doplnenia ďalšieho dokazovania.

Tunajší súd zrušil termín pojednávania 5. 4. 2011 z dôvodu potreby doplnenia dokazovania výsluchom ďalšieho svedka, na ktoré pojednávanie sa dostavili účastníci konania, a ktoré bolo odročené na deň 9. 6. 2011 s tým, že splnomocnený zástupca odporcu sa zaviazal v lehote do 5 dní oznámiť dátum narodenia a bydlisko svedka.

Tunajší súd vyzval splnomocnenú zástupkyňu navrhovateľa výzvou zo dňa 27. 4. 2011 na oznámenie dátumu narodenia a bydliska svedka.

Tunajší súd zrušil termín pojednávania, určený na deň 9. 6. 2011, z dôvodu, že sa nepodarilo zistiť aktuálnu adresu bydliska svedka.

Tunajší súd výzvami zo dňa 20. 6. 2011, 22. 7. 2011 zisťoval adresy svedka.

Dodatkom č. 10 k Rozvrhu práce Okresného súdu Trnava na rok 2011 bol dňa 1. 8. 2011 predložený spis zákonnej sudkyňi JUDr. B. Ľ. na prejednanie a rozhodnutie veci, nakoľko zákonná sudkyňa Mgr. G. R. bola od 1. 8. 2011 pridelená na stáž na Krajský súd v Trnave.

Tunajší súd opakovane výzvou zo dňa 22. 9. 2011 zisťoval adresu svedka. V zmysle Dodatku č. 12 k Rozvrhu práce Okresného súdu Trnava na rok 2011 bola vec dňa 3. 10. 2011 pridelená zákonnej sudkyňi Mgr. K. F. na prejednanie a rozhodnutie.

Tunajší súd výzvami zo dňa 5. 3. 2012, 17. 4. 2012, 4. 6. 2012 a 14. 6. 2012 zisťoval adresu svedka.

Tunajší súd potom, ako zistil adresu svedka, dňa 16. 7. 2012 určil termín pojednávania na deň 16. 10. 2012 (s ohľadom na potrebu predloženia spisu na Ústavný súd SR, keď pôvodne bol určený termín pojednávania na deň 11. 9. 2012), na ktorý bude predvolaný aj svedok.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd vo veci vykonáva úkony pravidelne a plynulo, avšak vzhľadom na právnu a skutkovú zložitost' veci, potreby doplnenia dokazovania ustanovením znalca, výsluchom svedkov, potrebou doplnenia špecifikácie návrhov účastníkov konania, doteraz nemohlo byť ukončené dokazovanie vo veci a vydané rozhodnutie.

Z prehľadu úkonov súdu vyplýva, že vec prejednávajúci sudcovia vykonávali úkony v spise priebežne, preto som nezistila, že by prieťahy v konaní boli spôsobené súdom.“

Podpredsedníčka okresného súdu v podaní z 25. júla 2012 uviedla, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Právny zástupca sťažovateľky v podaní z 13. augusta 2012 uviedol, že netrvá na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

„Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (IV. ÚS 253/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní okresného súdu došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 15 Cb 4/2003 podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Predmetom konania na okresnom súde vedeného pod sp. zn. 15 Cb 4/2003 je zaplatenie peňažnej sumy vo výške 325 014,90 Sk s prísl. z titulu neuhradenej ceny diela. Napriek tomu, že ide o bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd konštatuje, že predmetná vec je náročná na dokazovanie.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľky v zásade nebránilo súdu vo veci konať, v primeranom čase reagovala na výzvy súdu a spravidla sa zúčastňovala súdnych pojednávaní.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priťahom, bol postup okresného súdu. Ústavný sa zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci, a to nielen z hľadiska sťažovateľkou namietaných (označených) období, ale aj z hľadiska celkového priebehu posudzovaného súdneho konania.

Z rozboru veci vyplýva, že 27. septembra 2002 podala sťažovateľka na okresnom súde návrh na vydanie platobného rozkazu. Okresný súd vydal 22. novembra 2002 platobný rozkaz č. k. 35 Rob/89/2002-14, proti ktorému podal odporca 27. januára 2003 odpor a 26. júna 2003 podal na okresnom súde tiež vzájomný návrh na zaplatenie 2 582 751 Sk z titulu odstúpenia od zmluvy pre vady diela. Dňa 16. septembra 2008 bol okresným súdom vyhlásený rozsudok č. k. 15 Cb/4/2003-210. Proti rozsudku okresného súdu podal odporca 30. októbra 2008 odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 15 Cb/4/03-235 z 30. júna 2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Ústavný súd zistil, že v tomto súdnom konaní došlo k nečinnosti okresného súdu, ktorá bola zistená od 14. marca 2003, keď okresný súd vyzval právnu zástupkyňu odporcu na predloženie plnej moci, do 21. júla 2004, keď okresný súd vyzval sťažovateľku na opravu návrhu na začatie konania (nečinnosť v trvaní 1 roka a 4 mesiacov), ale aj k nesústredenému a neefektívnemu konaniu, pretože aj krajský súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vrátil mu vec na nové konanie.

Ústavný súd vychádzajúc zo samotnej doterajšej dĺžky konania, jeho priebehu a dosiahnutých výsledkov konštatuje, že 10-ročná dĺžka súdneho konania (z toho na okresnom súde viac ako 9 rokov) je ústavne neakceptovateľná nielen v prípade konania o zaplatenie peňažnej sumy, ale v každej súdom prerokovávanej veci.

Bez toho, aby ústavný súd vymedzoval i jednotlivé kratšie obdobia nečinnosti okresného súdu, možno konštatovať, že v konaní o zaplatenie peňažnej sumy vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 Cb 4/2003 bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva a slobody porušil, vo veci konal [podobne aj § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Vzhľadom na to ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cb 4/2003 konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 20 000 € a žiadosť odôvodnila tým, že súdne konanie o zaplatenie peňažnej sumy nie je skončené ani po 10 rokoch, čo u nej vyvoláva stav právnej neistoty.

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadostučinenia, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej

nemajetkovej ujmy, keď porušenie základného práva alebo slobody nemožno inak napraviť (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 27/03).

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil zásadou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je reparácia nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody, ktorá by sa po splnení zákonných podmienok mohla uplatňovať v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. IV. ÚS 84/02).

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania pred všeobecnými súdmi, princípy spravodlivosti a spôsob zavŕšenia ochrany základných práv sťažovateľky ústavný súd považoval finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur) voči okresnému súdu za primerané podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde a podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde uložil okresnému súdu, ktorý označené práva porušil, vyplatiť ho sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadala o priznanie úhrady trov konania pred ústavným súdom v sume 269,58 €, a to za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2012.

Ústavný súd pri priznaní úhrady trov konania, ktoré vznikli sťažovateľke z dôvodu právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. E. H., B., vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011, ktorá predstavovala sumu 763 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a hodnotu jedného úkonu právnej

služby ústavný súd stanovil na sumu 127,16 €. K priznanej odmene advokátky za 2 úkony právnej služby 254,32 € ústavný súd priznal aj uplatnenú sumu paušálnej náhrady v sume 15,26 € (2-krát 7,63 €) podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Na základe opísaných dôvodov bola sťažovateľke priznaná náhrada trov konania v celkovej sume 269,58 €, ktorú je okresný súd povinný vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2012